

II.2 priedas

Tradicinių laivų naudojimo saugaus valdymo sistemos įgyvendinimo gairės remiantis Tarptautiniu saugaus valdymo (ISM) kodeksu

Tradicinių laivų naudojimo saugaus valdymo sistemos taikymo gairės

Šios gairės taikomos iki 500 bendrosios talpos tradiciniams laivams

Susitarimo memorandume konstatuojama (6 dalyje), kad galimas šiuolaikinės technologijos trūkumas tradiciniuose laivuose turėtų būti kompensuojamas eksploatavimo priemonėmis, kuriomis būtų galima užtikrinti lygiavertį saugumo lygį, nesunaikinant laivų istorinių požymių. Norint sukurti atitinkamą saugaus valdymo sistemą būtina visapusiškai išnaudoti ISM kodekso nuostatų lankstumą.

Tradiciniai laivai negali atitikti šiuolaikinių saugos reikalavimų dėl savo tradicinės konstrukcijos ir statybos ypatumų. Atitikties šiuolaikiniams reikalavimams trūkumas kompensuojamas kitomis technologijomis, kuriomis suteikiamas atitinkamas saugos lygis. Jei negalima taikyti kitų technologijų, reikiamas saugos lygis turi būti užtikrinamas įdiegiant eksploatavimo priemones. Saugaus valdymo sistemos įgyvendinimas vadovaujantis ISM kodeksu yra tokių eksploatavimo priemonių galiojimo dokumentinis patvirtinimas.

Dėl savo sandaros ir statybos ypatumų tradiciniai laivai yra labai individualūs ir tas individualumas turi būti išsaugotas. Dažnai jiems negalima taikyti apibendrintų techninių taisyklių. Siekiant užtikrinti tokio paties lygio saugą, turi būti taikomos kitos techninės priemonės. Jei negalima taikyti kitų technologijų, reikiamas saugos lygis turi būti užtikrinamas įdiegiant eksploatavimo priemones. Įgyvendinant saugumo valdymo sistemą, turi būti atsižvelgiama į šias sąlygas. Todėl šios sistemos įgyvendinimą ir kontrolę atlieka laivo savininkas, o jos auditą – jūrų administracija. Rengdamasi tokiam įgyvendinimui jūrų administracija įtraukia asmenis ar organizacijas, kurios yra susipažinusios su laivų ypatybėmis.

Bet kuriuo atveju kapitoniui ir įgulai turi būti sudarytos galimybės parengti savo specialias saugos procedūras ir pranešti rezultata jūrų administracijos pareigūnui per pradinį auditą. Sistema turi būti patvirtinama įrašu Saugaus valdymo vadove. Vadovas gali būti išsamesnis papildant jį Vadovo planu, kuriame būtų pateikiamos apibendrintos pagrindinės saugos procedūros tradiciniuose laivuose (tokiuose kaip garlaiviai ir burlaiviai). Komitetas rekomenduoja EJP parengti Vadovo planą, kuris turi būti pateiktas patvirtinti. Po Komiteto pasiūlymo turi būti parengti Vadovo struktūra ir turinio aprašymas.

Apibūdinant saugos procedūras, dėmesys turi būti sutelkiamas į tai, kaip laive esantys žmonės įtraukiami į laivo naudojimo veiklą.

Daugeliu atvejų laivai, kuriems taikoma tokia tvarka, nėra susiję su pakrantės organizacija. Jei nėra jokios pakrantės organizacijos, nepalaikomas ir ryšys su esančiais laive žmonėmis. Vadinas nurodytas asmuo turi būti paskirtas iš įgulos narių. Kapitonas gali būti asmuo, kuris inicijuoja metinį vidaus auditą.

Administracijai ar jos vardu patikrinus, kad veikla atitinka saugaus valdymo sistemos reikalavimus, laivybos įmonei ir atitinkamai jos laivams išduodamas Atitikties dokumentas ir Saugaus valdymo liudijimas. Įmonių, kurios turi tik vieną laivą ir neturi su krantu susijusios administracijos / nevykdo veiklos, laivams išduodami Nacionaliniai saugaus valdymo liudijimai, kuriuose tai pažymima.

Saugaus valdymo organizavimo vadovas

- 1. Saugos ir aplinkos apsaugos deklaracija**
- 2. Nuosavybė ir naudojimas**
- 3. Saugumas ir atsakomybė už aplinkos apsaugą**
- 4. Atsakomybė ir įgaliojimai**
- 5. Kompetencijos standartai ir rengimas**
- 6. Veiklos procedūrų kontrolinis sąrašas**
- 7. Įprasta veikla susiklosčius avarinėms situacijoms ir rengimas**
- 8. Vertinimas ir atnaujinimas**
- 9. Priežiūra**
- 10. Dokumentacija**

Šiame vadove nustatoma būtiniausia dokumentacija.

Organizacijos gali ir turi pritaikyti ją geriausiai jų veiklą atitinkančiai sistemai.

Vadovas taikomas visoms tradicinius laivus naudojančioms organizacijoms, nepaisant jų laivų plaukiojimo rajono.

1. Saugumo ir aplinkos apsaugos deklaracija

Deklaraciją pasirašo įmonės aukščiausiosios grandies vadovas, kuris tuo prisiima atsakomybę už Vadove aprašytą saugaus valdymo organizavimą.

2. Nuosavybė

Įmonė nurodo tokią informaciją:

- pavadinimą ir išsamų adresą;
- laivo naudotojo pavadinimą, adresą ir atsakomybės sritis, jei savininkas nėra naudotojas. Ši informacija pranešama jūrų administracijai per dokumentacijos patikrinimą.

3. Saugumas ir atsakomybė už aplinkos apsaugą

Vienas asmuo turi būti atsakingas už saugaus valdymo sistemos priežiūrą ir palaikymą.

Atsakingo asmens tapatybė, jo užduotys ir pareigos turi būti užfiksuoti dokumentuose. Tas asmuo, jei tai įmanoma, turi dirbti krante įsikūrusioje organizacijoje. Turi būti aišku, kad už saugumą ir aplinką atsakingas asmuo turi turėti tiesioginį ryšį su įmonės aukščiausiosios grandies vadovu. Už saugumą ir aplinkos apsaugą atsakingas asmuo turi visą informaciją apie krante įsikūrusią organizaciją ir su saugumu bei aplinkos apsauga susijusią laivo veiklą. Įmonė užtikrina, kad atsakingas žmogus turėtų šiems užduotims įgyvendinti reikalingus išteklius.

4. Atsakomybė ir įgaliojimai

Turi būti nustatyta:

- pareigybių aprašymai, kuriuose nurodoma, kaip vadove išdėstytos užduotys ir reikalavimai paskirstomi tarp pareigūnų saugaus valdymo sistemoje;
- prireikus pateikiama įmonės ir laivų organizacinė schema;
- turi būti pateiktas visapusiškos kapitono atsakomybės ir įgaliojimų aprašymas. Neturi būti jokių abejonių, kad kapitonas turi neginčijamus įgaliojimus priimti visus būtinus sprendimus dėl saugumo ir aplinkos apsaugos ir įgaliojimus prireikus paprašyti įmonės pagalbos. Kapitonas turi teisę ir galimybę nukrypti nuo saugos vadove aprašytos įprastos veiklos, jei to reikia saugumo sumetimais. Kapitonas nuolat prižiūri saugaus valdymo sistemą laive ir praneša apie jos trūkumus, jei tokių yra, atsakingam krante įsikūrusios organizacijos asmeniui.

5. Kompetencijos standartai ir rengimas

Įmonė turi parengti nurodymus dėl:

- darbuotojų įdarbinimo;

Įmonė vykdo visapusišką kontrolę ir turi visą informaciją apie darbuotojų kvalifikaciją, kitą kompetenciją ir mokslinius laipsnius;

- susipažinimo su laivu ir žinių apie jį;

Įmonė užtikrina, kad nauji ir perkelti darbuotojai turėtų kiekvienoms einamoms pareigoms būtinus praktinius įgūdžius ir žinias apie laivą;

- viso personalo aukščiausio lygio parengimo saugaus valdymo organizavimo srityje.

6. Veiklos procedūrų kontrolinis sąrašas

Turi būti sudaromi įprastos veiklos denyje ir variklių skyriuose kontroliniai sąrašai. Jie turi apimti tokią būtiniausią veiklą, t. y.:

- paleidimas;
- laivo judėjimas;
- įprasta veikla laivo eigos laikotarpio pabaigoje;
- kuro įpylimas į laivą;
- nuotekų talpyklos ištuštinimas;
- vandens pumpavimas iš triumų;
- atliekų tvarkymas;
- inkasavimas;
- keleivių registravimas (taikoma tik keleiviniams laivams);
- pakrovimo ir iškrovimo operacijos, jei taikoma.

Galima remtis vadovais ar kitomis atitinkamomis instrukcijomis, kurias Švedijos jūrų administracija turi turėti galimybę patikrinti.

7. Įprasta veikla susiklosčius avarinėms situacijoms ir rengimas

Turi būti aprašyti įprasti darbai, kuriuos būtina atlikti susiklosčius toliau išvardytoms avarinėms situacijoms:

- laivui užplaukus ant seklumos;
- susidūrus su kitu laivu;
- kilus gaisrui;
- paliekant laivą;
- kai už borto yra žmogus;
- ligos protrūkio atveju;
- vandens taršos atveju.

Avarinių tarnybų telefonų numeriai turi būti po ranka. Turi būti pateikta informacija apie paramos grupę, jei tokia yra, veikiančią krante įsikūrusioje organizacijoje. Naudojant laivą visada turi būti galimybė jam gauti kranto paramą. Turi būti numatytas mokomųjų pratybų tvarkaraštis, o surengtos pratybos turi būti užfiksuotos dokumentuose. Jei yra krante įsikūrusi organizacija, ji taip pat turi būti įtraukta rengiant pratybas.

8. Vertinimas ir atnaujinimas

Įmonė vykdo įprastą visos saugaus valdymo sistemos periodiško vertinimo veiklą. Įmonė nustato vertinimo periodiškumą, atsižvelgdama į veiklą ir jos apimtį. Vertinimas taip pat apima praktinius patikrinimus, kaip darbuotojai pritaiko savo atitinkamą kompetenciją saugaus valdymo organizavimo sistemoje. Visi atitinkami asmenys informuojami apie tokių vertinimų rezultatus, o jų aptikti trūkumai, jei tokių yra, nedelsiant ištaisomi.

Atsižvelgiant į įmones, turinčias daugiau nei vieną laivą, ar kai už saugumą ir aplinkos apsaugą atsakingo asmens laive nuolat nėra, turi būti galimybė teikti pranešimus apie sistemos trūkumus ir klaidas raštu. Pranešimų formos turi būti lengvai prieinamos tiek laive, tiek krante. Trūkumai ištaisomi nedelsiant.

Apie nelaimingus atsitikimus ir susidariusias palankias tokiems atsitikimams įvykti aplinkybes pranešama jūrų administracijos nelaimingų atsitikimų tyrimo skyriui ir įmonė juos nedelsdama ištiria. Informacija apie tyrimo rezultatus pranešama visiems įmonės laivams.

Prireikus, įprasta Saugos vadove aprašyta veikla keičiama ar papildoma, siekiant išvengti panašių nelaimių.

9. Priežiūra

Aprašoma tokių laivo dalių priežiūra:

- mechanizmų;
- denio;
- švartavimo įrenginių;
- saugumo įrangos inventoriaus.

10. Dokumentacija

Įmonė vykdo įprastą visų su saugaus valdymo sistema susijusių dokumentų ir visos informacijos tikrinimo veiklą. Be to, įmonė užtikrina, kad:

- atitinkamose vietose būtų galima naudotis galiojančiais dokumentais,
- dokumentų pataisymai ir pakeitimai būtų tikrinami ir patvirtinami įgalioto personalo ir
- dokumentai, kurie nebegalioja, būtų nedelsiant pašalinami.